

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .
Nrul de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Alegerea dela Beiuș.

Lupta de azi.

(R). Azi românii din cele patru unghiuri privesc spre Beiuș cu atenția consacrată unei alegeri care trece drept eveniment național.

Pentru că nu e vorba aici numai de câștigarea ori pierderea unui mandat.

Nu.

Cu un deputat kossuthist mai puțin în dietă, — asta n'ar schimba de loc situația nici a partidului kossuthist, nici a guvernului.

Tot așa: cu un deputat mai mult în dietă, — n'are să se schimbe fața lucrurilor în sinul clubului parlamentar al naționalităților.

Lupta s'a pornit cu înverșunare și de sigur se va continua azi cu o îndârjire fără seamăn cu desăvârșire din alte motive.

Ungurii simt, că pierderea cercului Beiușului ar însemna pentru ei pierderea întregului teren nu numai în Bihor, ci pretutindeni unde au reușit, în trecut, să se înfigă printre români. După Beiuș ar urma, la viitoarele alegeri, și pierderea celorlalte patru cercuri românești, căci, desigur, redeşeptarea Beiușului ar influența în mod binefăcător pentru noi și la Aleșd, și la Ceica, și la Tinca și la Ugra, așa că izbânda românilor la Beiuș ar însemna că s'au tras clopotele asupra kossuthismului printre românii bihoreni... Și după ei, și printre românii din celelalte comitate...

Ceeace ar însemna pierderea a vre-o trei-zece mandate kossuthiste luate dela noi, în trecut, prin fraudă și minciună și prin ademeniri dintre cele mai păcătoase.

Tot așa: noi românii simțim de asemeni întreaga însemnătate și gravitate a luptei ce am pornit. Știm, că nu e vorba numai de-a da un mandat luptătorului național împotriva căruia mai des și mai cu putere s'au descărcat săgețile adversarilor noștri politici; nu e vorba numai de-a întări gruparea naționalistă din parlament, dându-i un element de valoare, — ci e vorba în primul rând de cinstea națională: lăsăm și mai departe atâtea suflete de români pradă terorizărilor și ademenirilor kossuthiste, ori ne-am învrednicit să ne reculegem și în Bihor în așa măsură, încât să emancipăm de orgiile kossuthiste acest colț de țară, pe cei mai înapoiți și mai nefericiți români!

În trecut Bihorul a fost cel din urmă în mișcările politice naționale, dar putem să zicem că nici nu era cuprins în corpul național: pe vremea memorandumului, frații din Bihor durmeau duși, la congresul național nu i-am văzut; cu prilejul alegerilor dela 1905 nici candidați n'au pus, la 1906 au ales în toate părțile — kossuthiști... Chiar astă-primăvară, cu prilejul mișcării impună-

toare împotriva proiectului de lege a lui Apponyi, printre românii din Bihor s'au petrecut lucruri pentru cari ne-au ars tuturor obraji de rușine. S'au găsit preoți, învățători și proprietari cari au salutat pe Apponyi și chiar în timpul din urmă s'a distins acolo un nemernic profesor care s'a datat la cele mai degustătoare fapte de renegeat.

S'a manifestat însă, mai ales din partea tineretului, ș'un îmbucurător spirit de regenerare.

Asta a încurajat clubul parlamentar român, care a candidat apoi la Beiuș pe luptătorul cel mai de seamă.

Ne-am dat însă cu toții seamă, că lupta are să fie din cale afară grea. Cu mândrie o putem însă spune: fruntașii și-au făcut datoria într'un chip cum de mult nu s'a mai văzut. Nu s'au speriat de pădurea de sulife dusă în cerc să doboare pe români; nu s'au lăsat desconcentrați de apucăturile infame și toate fărădelegile agenților kossuthiști, ci luptat-au din zori până noaptea târziu, așa că alegerea de azi, dacă nu se vor comite orori și vărsare de sânge din partea celor cari păzesc ordinea publică, trebuie să se termine negreșit cu izbânda steagului național român.

Mai ales, că după știrile ce primim din Beiuș acum, dimineața când scriem aceste șire, poporul s'a pătruns de propaganda generoasă ce s'a făcut, s'a grupat cu însufletire în jurul fruntașilor apostoli și nu numai a primit pe candidatul partidului național cu o nemaipomenită însufletire, ci au dovedit că și au bărbăția să lupte pentru el, venind la alegere în număr care garantează alegerea lui dr. V. Lucaciu.

Fie, ca diseară, ori dimineața, când se va termina alegerea, să putem vesti marea biruință dela Beiuș și românii din patru unghiuri să prăznuim scuturarea de pe corpul națiunii a celei mai rușinoase umiliri.

Procurori activi. Împotriva marelui nostru poet Oct. Goga, director al revistei literare »Lucașfărul«, procurorul din Cluj a pornit trei procese. Cetim în numărul din urmă al »Lucașfărului« că abia a sosit acasă la Sibiu, din concediu, al doilea director, Oct. Tăslăuanu, și judele de instrucție iute l-a citat și pe d-sa la — ascultare, fiind în procesat.

Va să zică procurorii urmăresc acum nu numai pe scriitorii români politici, ci au primit ordin să prigonească și pe literații români!

O apucătură nedemnă. Privitor la știrea colportată de ziarele maghiare, despre care am luat și noi notă, privitoare la pactul ce s'ar fi făcut la Careii-mari între români și poporali, cel mai competent, dl Const. Lucaciu, ne a telegrafat următoarele:

»Returnând din cerc, dau aici de entrefiletul din »Tribuna« despre pactul cu partidul popular. Asta e un neadevăr și o apucătură corteșească binereușită din partea fișpanului 48-ist.

»Aici steagul nostru național va învinge.

Proza lui Burdia. Vestitul maghiaron kossuthist, deputatul Burdia, gășind un diac care să-i facă un »șircular«, a tipărit și trimis »câte grănecirii« pe cari i-a momit, umilit și nenorocit, o broșurică în care, între altele, cuvântează după cum urmează:

»Viile dela Mehadia au fost pustiite de filoxeră, prin ceeace românii noștri au pierdut un principal izvor de câștig. M'am întrepus la minister și oamenii noștri au căpătat viță de vie gratuit așa că în scurtă vreme iar vom avea vii și vin vestit de Mehadia.

Asta e calea mea, fraților grănecieri. Cine vă iubește, cine ține la înaintarea voastră, trebuie să lucreze pentru voi. Făcut-a ceva vr'un domn d'acea, care scrie prin »Lupta« ori »Tribuna« pentru binele vostru? Domnii aceia cred, că cu câte un articol, cu câteva șire vă fericesc fără să se gândească că aveți și voi dureri, fără să vă întrebe de aveți și voi năcazuri, de aveți și voi copii, cari trebuie să-i creșteți, că vreți și voi, ca copiii voștri să ajungă la creangă verde.

Dușmanii mei politici întortochează lucrurile atunci, când mă atacă, deși scopurile activității mele foarte limpezi ieș la lumina zilei.

Cel dintâiu scop al meu a fost și este, ca grănecierii să înainteze în privința economică. Tocmai de aceea, ca să vă pot folosi fraji grănecieri, am apucat calea, pe care sunt. Mi-am zis adecă: cu orice preț vreau să pot fi de folos fraților mei grănecieri, ca bun grănecier și român, ce-s și eu. Credeul meu politic e, că românii să trăiască în prietenie cu ungurii. Doar de mai mult de o mie de ani, de când prevedința divină ne-a adus laolaltă și n bine și-n rău am fost împreună ca locuitorii aceleiaș patrii, pentru a cărei mărire mână-n mână cu ei au lucrat strămoșii noștri. De ce să ne despărțim ca scopuri acum, când interesele noastre sunt aceleași?

E una din cele mai mari neghiobii politice, ca noi să ținem cu Viena, care totdeauna numai s'a folosit de lesnicioasa credință a românului. E știut, că ții merge bine, pânăce vecinii ții-s prietini. De ce să ne certăm prin urmare cu unguri de dragul unor străini, cari vreau să pescuiască în turbure? Din aceste motive am pășit deschis ca deputat cu program guvernamental, fiind convingerea mea, că în feul acesta mai mult pot folosi fraților mei grănecieri și aceasta trebuie să fie adevărata politică românească.

E vorba și deosebirea de tact politic, care e de foarte mare însemnătate.

Cu vizir deschis și franc o spun, ce simt, gândesc și fac. E o scornitură a dușmanilor mei, că a fost și e scopul meu maghiarizarea — cum m'au învinuit — fiindcă totdeauna sus și tare am ținut și țin la neamul meu, totdeauna faptele mele au fost românești, dar sunt de credință firmă, că calea apucată e singura corectă, pe care înaintând pot mai mult ajuta poporului, care m'a onorat totdeauna până acum cu încrederea sa.

Repet: scopul mi-a fost și mi e: înflorirea economică a vestitei noastre graniți, ca aici grănecierul să se simtă bine, mulțumit. Inceputul fericit l-am și făcut: dealurile Mehadii din nou

vor înflori. Calea ferată Caransebeș-Hațeg se face deja și alte căi ferate se vor face cât de curând, cari vor aduce cu sine bunăstarea în graniță. Voiu exoperă dupăcum am și exoperat pomi, ca pomăritul să înflorească și voiu stărui să se întințeze școală de meserii, ca să ne avem maistorii noștri iscusiți.

De gimnaziu în Caransebeș granița are foarte mare trebuință. Un gimnaziu în Caransebeș e un ce, fără de care granița noastră se pierde. Doar de prezent cel mai românesc cerc, cel mai întins cerc avem numai vr'o doi tineri la universitate. Țărani și scribleri pe la advocați, ori officii sunt ceilalți — vorbesc în special de generația mai tină. Nici chiar preoți nu se mai pot face grănicerii, fiindcă cu școale civile nu se mai primesc tinerii în institutele teologice, iar fără opt clase gimnaziale după regulamentul cel nou pentru îndeplinirea parohiilor nu se mai pot ferici. Câți grăniceri sunt de altă parte, cari să-și poată trimite și țineă 8 ani de zile copii prin oraș străine?*

La sfârșit spune că despre »situația generală politică a țării va împărtași cu graiu viu!«

Desigur însă că numai între patru ochi, căci după câte a săvârșit, nu credem să se mai afe români cari să nu se rușineze a participa la o adunare publică unde »grăiește« acest slugoiu al guvernelor ungurești!

Repașirea poporalilor din Coaliție. Vestile despre repașirea partidului poporal din sinul coaliției au început să fie mai calme, mai precaute. Zboray, care vorbia la început categoric, că poporalii vor ieși din coaliție, a doua zi s'a făcut mai prudent și a spus, că probabil se va întâmpla acest lucru, dar mai întâi trebuie partidul să decidă în chestie. Kossuthiști afirmă, că poporalii nu vor repași, ci numai amenință. Presă, deputați, ministri toți își spun cuvântul cu privire la acest conflict, care, probabil se va aplană, de teama compromiterii.

Intrevederea lui Tittoni și Aehrenthal. Ziarul »Fremdenblatt«, monitorul oficial al externelor, afirmă, ca rezultat al convorbirilor celor doi ministri, că Austro-Ungaria și Italia au ajuns la perfect acord în chestia balcanică. Planul reformei de justiție din Macedonia a câștigat consimțământul Italiei. Așadară tot au mai avut cei

doi ministri chestii politice de vorbit. Tittoni a plecat ieri la ora 1 și 40 minute dela Semmering la Ischl, spre a fi primit azi în audiență la Maj. Sa.

Amnestia regală.

Decretul de amnestiare. — Raportul dlui ministru de justiție către M. Sa Regele României. — Decret de agrătiare.

Carol I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională
Rege al României

La toți de față și viitori sănătate.

Văzând referatul ministrului nostru secretar de stat la departamentul justiției cu nr. 12593;

În puterea art. 93 din constituțiune,

Am decretat și decretăm:

Art. I. — Amnestiăm faptele de atentat la liniștea statului săvârșite cu ocaziunea răscoalelor țărănești din primăvara acestui an; precum și cele de provocare la atentat.

Art. II. — Se exceptează:

a) atentatele cu omoruri;

b) faptele săvârșite de primari, ajutori de primari, învățători, preoți și șefi de garnizoană.

Art. III. — Ministrul nostru secretar de stat la departamentul justiției este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş la 9 August 1907.

(ss) CAROL

Ministrul justiției,

(ss) T. Stelian

Raportul dlui ministru al justiției.

Îată și textul raportului:

Sire,

Pentru faptele săvârșite cu ocaziunea răscoalelor țărănești din primăvara trecută, au fost refinuți și dați judecării 7807 inși și anume:

7640 pentru destrucțiuni, devastațiuni și jăfui, fapte, cari după scopul și împrejurările în cari au fost săvârșite, constituiesc atentate în contra liniștei statului și deci au caracter politic.

164 acuzați de devastațiuni, jefuiri și omoruri, 3 acuzați de a fi provocat atentatele în contra liniștei statului.

Dintre ei 1153 au fost judecați până acuma, fiind 1066 achitați, iar 87 condamnați, unii la pedepse foarte ușoare, alții la pedeapsa cea mai grea, la munca silnică pe viață.

când mă deprinsesem să secer și să cosesc umblam deja la liceu în oraș.

»Nu e rușine, dragul mamei, să muncești, imi zicea mama. Să te pricepi, la toate. Dacă ți-o ajută Dumnezeu și t'ei face domn, n'ei lucră, dar vei ști să poruncești«. Și nu mă dădeam înapoi dela nimica. Numai încărcă nu știam. Bucatele mă deprinsesem eu să le așez, căci oricum snopii îi pui în șir unul după altul, dar din cărăle cu fân încărcate de mine nu cred să fi fost vr'unul drept. Otavă nu m'am încumătat să încarc niciodată.

Dacă dela o vreme, dupăce eram mai mare, nu-mi mai plăcea la câmp, cauza nu eră, că m'aș fi desgustat, ori că mi-ar fi fost rușine, Doamne ferește. Intrasem însă prea mult într'ale cetitului, într'ale cărților, și nu mai aveam răbdare să stau zile de-arândul în arșița soarelui. Mama nu mă slăbiă nici atunci. Dar eră înzadar. Cereă dela mine un lucru, care-mi trecea peste puteri. La o coasă, la un uscat de fân mergeam. Nu mă dam înapoi nici dela cărat. Pentru seceră însă nu mai puteam fi captivat. Eră o vreme când îi duceam groaza. O îndemnam pe mama, să dăm toate locurile să le seceră țiganii. Dar ea, harnică și stăruitoare cum eră, nu se prea lăsă înduplecată, căci »lui Lisandru îi trebuie multă merinde pe an, timp de zece luni la oraș, și multă cheltuială«.

Cei nejudecați încă, în număr de 6654, sunt: 1932 arestați, 4682 lăsați liberi până la judecată și 40 dispăruți.

Printre cei nejudecați se găseasc: 14 primari, 18 învățători, 9 preoți și 16 șefi de garnizoană. Marea deosebire între hotăririle justiției, cu tot caracterul comun al răscoalelor, deși se explică, atât prin cvalificarea juridică diferită a faptelor, cât și prin modul de a judeca al juraților, și prin curentele de opinii, ce s'au format în multe localități și la cari au contribuit chiar unii din proprietarii devastați, ar putea fi considerată ca o nedreptate, ceace ar fi de natură să întârzie liniștea spiritelor.

Pe de altă parte prelungirea inevitabilă a timpului în care ar trebui să se judece numărșii acuzați, ar întreține vrajba între locuitorii săteni și proprietari sau arendași.

În vedere că ordinea e restabilită pretutinden și dorința tuturor este ca ea să devie trainică și desăvârșită, ceace nu se poate dobândi decât prin liniștea spiritelor, la care desigur va contribui mult și uitarea trecutului.

Și fiindcă magistrații însărcinați cu instruirea și judecarea acestor afaceri ne raportează căința celor răscuțați, cari își dau acuma seamă de rătăcirea lor, iar familiile nenorocite ale numărșilor arestați implorând dela Majestatea Voastră iertarea acelor rătăciți.

Îată pentruce, Sire, cunoscând atât înalta înțelepciune și patriotica hotărire cu care Majestatea Voastră V'ați îngrijit întotdeauna de a face să domnească ordinea de Stat, cât și generositatea cu care ați iertat celor greșiți, ori de câteori interesul public a cerut-o, iau libertatea de a Vă ruga să uzați și de astădată de prerogativa amnestierii faptele săvârșite cu ocaziunea răscoalelor din primăvara trecută, fie judecate, fie nejudicate încă.

Ca urmare firească a acestei amnestieri se va amnestia și fapta de provocare imputată celor dați în judecată ca autori morali ai atentatelor la siguranța Statului.

Socotesc însă, Sire, că trebuiesc exceptate, pe deoparte, atentatele cu omoruri, cari n'au nici o scuză, și deci nu trebuiesc uitate; și pe de altă parte, faptele săvârșite de primari, ajutori de primari, învățători, preoți și șefi de garnizoane, întrucât aceștia nu pot fi considerați ca rătăciți.

Dacă Majestatea Voastră încuviințează rugămintea mea, o rog respectuos să se semneze alăturatul decret.

Sunt cu cel mai profund respect Sire, al Majestății Voastre prea supus, și plecat servitor

Ministrul justiției

Toma Stelian.

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Lisandru.

— Schiță. —

I.

Tot așa de bine s'ar fi putut întâmplă, să rămân acasă. Să mă învățesc întregă viața în atmosfera dela țară: să țin coarnele plugului, să samăn, să sap, să secer, să cosesc, să taiu lemne în pădure. Să țin rând cu satul și să nu stau cu nici o palmă de-asupra bunilor creștini de pe malul Oltului.

Imi place viața dela țară și nu sunt străin de nici o indeletnicire a țăranilor. Când eram mic păziam, împreună cu ceilalți copii, primăvara, până nu ieșiau păstorii, caii, boii, bivolii, vacile — și cât eră ziua de mare alergam, frigeam slănină și ne jucam. Câte năzbutii, toate le făceam. Acelaș lucru îl continuam toamna în luncă, după ce nu mai scoteau vitele la câmp. Aici găsiam printre tufele dela drumul de fier frunze uscate de iarbă neagră, le făceam praf, le răsuceam în hârtie de pachetat, le ziceam țigări și trăgeam ca niște turci, amestind-ne de fumul lor galben și gros.

Când eram mai mare ajutam părinților la lucrul câmpului. Am început cu plivitul grăului de mărăcini și neghină, am continuat cu sapa, iar

Ușor s'ar fi putut, să rămân acasă. În atmosfera liniștită dela țară. Nu sunt străin de ea, dar gândul acesta mă îngrozește. Să trăiesc o viață întregă în marginea unui mic sătuleț, să nu mă preocupe în viața mea nimic altceva, decât grijile zilei de azi și de mâne în câștigarea unui traiu modest pentru mine și familia mea? Să nu cunosc decât micile certe și nentelegeri dintre vecini și poate discordia mărită dintre învățătorul și popa? Să nu am altă distracție și mângâiere, decât mergerea la biserică în toată sârbătoarea și Dumineca, rugându-mă unui Dumnezeu, asupra ființei căruia să nu pot cugetă niciodată? Să cunosc numai satul și jurul satului meu, fără să-mi pot da seama de ce va se zică pământul cu toate vietățile lui, să nu știu de o desvoltare istorică a omenirii, să nu-mi pot da seama de univers, să nu am nici umbră de idee despre evoluția cosmosului!?

Ușor s'ar fi putut întâmplă. Poate aș fi fost mai fericit. N'aș fi cunoscut sublimitatea universului și lucrul acesta nu mi-ar fi procurat nici o supărare, căci *ignoti nulla cupido*. Dar n'aș fi cunoscut nici povoiul de mizerii ale vieții de proletar intelectual, cari au legat deja strânsă prietenie cu mine.

Nu există însă mizerie în fața grandiozității lumii trecute, prezente și viitoare. Și fericirea, ce o am în contemplarea acestei lumi, nu cunoaște

Din România.

Te Deum. Sâmbătă la orele 10 și jum. dimineața s'a oficiat la mitropolie un Te Deum cu azia aniversării nașterii principelui Ferdinand. Serviciul divin a fost oficiat de arhiereul Nifon Ploieșteanu, vicarul mitropoliei.

Au asistat la Te Deum dnii ministri Sp. Harat, Emil Costinescu și general Averescu; înaltul eler, membrii birourilor parlamentului aflători în capitală; înaltele curți, primarul și consiliul comunal al capitalei, autoritățile civile și militare.

Onorurile militare au fost de un detașament cu drapel și muzică.

Președintele consiliului de ministri a exprimat felicitări telegrafice principelui moștenitor în străinătate.

Deasemenea s'a oficiat câte un serviciu divin la toate bisericile catedrale din țară.

DI Dim. A. Sturdza a sosit Sâmbătă dimineața la Predeal, unde a fost întâmpinat de dl I. I. Brătianu, ministru de interne și dl T. Stelian ministru justiției.

Dela gară dl președinte al consiliului s'a dus la vila dlui Brătianu, iar de acolo a plecat cu automobilul la castelul Peleş din Sinaia unde este găzduit.

Dl președinte al consiliului a fost primit în audiență de rege, azi înainte de amiază.

Primul monitor al marinei militare de pe Dunăre, din cele aduse din străinătate, va fi botezat »Tulcea« cu o deosebită ceremonie.

Solemnitatea botezului se va face în Sept. și va fi prezidată de rege.

La această solemnitate va asista întreaga familie regală.

Monitorul acesta este lansat pe Dunăre în șantierul naval din Galați și actualment e se lucrează la instalarea căldărilor și la armamentul vasului.

Lucrările pentru construirea spitalelor rurale model »Regele Carol I« continuă cu activitate.

Dl profesor dr. Ioan Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, a luat măsuri ca cel mai târziu până la 15 Mai anul viitor, ele să fie, conform contractului, definitiv terminate.

Până la 15 Octombrie viitor se vor face toate instalațiunile necesare, iar la acea dată, ele vor putea fi inaugurate.

Până în toamna anului curent se vor termina și reparațiunile făcute spitalelor rurale, reparații cari au costat suma de 100 000 lei.

marginii. De aceea tresar în toată ființa mea la gândul, că aș fi putut fi lipsit pentru toată viața de acest dar dumnezeesc.

Când eram mai tinerel îmi venia să mă întreb de multeori: de ce m'am născut chiar eu, în ziua când m'a născut mama? De ce nu s'a născut altcineva în corpul meu? Cine sunt eu și de ce trebuie să am conștiința, pe care o am? Dar lasam lucrul încurcat. Trebuia să-mi dau seama că deși întrebările mele n'ar fi tocmai absurde, e o absurditate să mă preocup de ele.

Acuma însă, simt, că nu sunt absurde întrebările, cari mă preocupă. Ce-ar fi fost de mine, dacă rămâneam în satul meu pentru totdeauna? Ce-ar fi fost dacă n'aș fi ajuns la școală? O viață mistuită înzadar, o viață pierdută.

O, mama, mama, sfânta mea mamă! Nu mi-a dat numai trup, ci mi-a dat și viață, viață largă și puțință de-a-i înțelege rostul. Săruiința ei, energia ei, truda ei uriașe m'a făcut om. Ea nu știe ceti decât Biblia cu buchi, ea nu cunoaște decât pe Dumnezeu cu chip de om, pe Christos cel răstignit și pe Maica Precesta din icoană, căreia i-se roagă cu smerenie și cucernicie în fiecare seară și dimineață, ea nu-și dă seama de manifestațiunile puterii divine. Ea știe să se roage, să umble regulat la biserică, să fie miloasă și să-i ajute pe toți și pe toate, ea s'a deprins să facă voia Tatălui, nu păcătuiește nici cu gândul,

Să luăm aminte!

Brad, August 1907.

Intr'una din zilele trecute sosit-a la Brad Măria Sa dl inspector crăiesc de școale din ctt. Hunedoarei și a luat parte la adunarea reprezentanței comunale. Punctul de căpetenie al desbaterilor eră: să spună verde comuna, că cu ce sprijinește școala civilă, cu care părinteasca stăpânire înduratu-s'a să ferească obidatul Zarand.

De un an și jumătate, zicea Măria Sa, ostănesc în aceasta afacere. Asupra Zarandului mi-am întors privirea îndată ce am ajuns inspector crăiesc de școale și văzut-am, că aici am mult de făcut. Abia acum izbutit-am să câștig bunăvoința guvernului, să binecuvinte aceste plaiuri, prea mult uitate, cu școale de stat. Se vor întemeia aici, în orașelele Brad și Baia-de-Criș, două școale civile.

Anevoie mi-a succes, a mărturisit d-sa, să câștig pentru Brad »centrul cel înfloritor în toate privințele« o școală civilă de băieți, deoarece alții de mult aleargă în rușul capului după ea. Dar izbutit-au și astfel încurând se va deschide în Brad școală civilă de băieți, iar în Baia-de-Criș școală civilă de fete...

Poftește dar reprezentanța să se arate vrednică de darul...

Maghiarii întâmpinarea pe vorbitor cu cum-pătate strigăte obișnuite.

Înțelegeau ei, de ce e vorba; înțelegeau și ținta, totuși țineau cumpătul plăcut fiecărui. Ei, și îndeosebi tovarășii lor, se întreceau să »lumineze« pe membrii români, câte bunătăți izvorăsc dintr'o atare școală. Mii de arginți vor suna în visteria satului, căci învățătorii își vor păpa plățile, petreceri, maiale, serbări și altele vor aduce mulți arginți negustorilor, birtașilor, măcelarilor, lăutarilor și altele. Lumină și frăție veșnică...

Numai adevărul se tănuia: lovitură de îndurare învățaturii poporului băștinaș!

Românii însă au înțeles. Deputatul Zarandului, vrednicul apostol al neamului său și al binelui obștesc, adevăratul patriot și

nici cu vorba, nici cu fapta, ea nu pricepe tainele lunei acesteia, dar simte ce este iubirea și sub nemijlocita ei impresie s'a lăsat și se lasă condusă în viață.

Iubirea copilului ei a făcut-o să nu cunoască obosială, să nu cunoască piedeci, să delătore toate obstacolele. Iubirea ei m'a născut, iubirea ei m'a crescut, iubirea ei mi-a deschis orizontul larg al sentimentelor, al gândurilor și al cunoștințelor.

De n'ar fi fost mama atât de stăruitoare azi mi-aș trăi zilele în mărginita atmosferă din satul meu, gândindu-mă zilnic în mod automat la munca seacă a zilei de mâne, un simplu gregar în șirul celor mulți.

De n'ar fi fost mama numai viață și energie, n'ar fi biruit să mă facă... *domn*.

Când îi voi putea răsplăti eu această rodnică iubire și energie a ei!? Când!? Și cu ce?

Sufletul lui Lisandru eră plin cu desăvârșire de ființa mamei sale. Sentimentul de iubire, ce îl aveă față cu ea, o făcuse adevărată sfântă în mintea, inima și sufletul lui.

Dorul, singurul dor al lui Lisandru eră s'o facă fericită. Iar fericirea Mariei nu eră altceva decât binele lui Lisandru, bine, pe care îl așteptau toți ai familiei cu absolută siguranță.

»Lisandru e doar băiat atât de cuminte, de bun și de frumos«, își zică adeseori Maria.

sincerul informator al celor ce caută adevărul, cu toată seninătatea, din sufletul tuturor fiilor săi a grăit-o, când a spus, că nu o școală civilă — în sine defectuoasă — e chemată să ferească mulțimea locuitorilor din Zarand. Avem în Brad un gimnasiu public, care e deschis pentru toți, cari vreau să se cultive în virtuțile străbune: iubirea de patrie și neam. Datori suntem a-i întregi pe acesta prin frățească conlucrare cât mai curând. Un pas înainte pentru Zarand se va face numai prin întregirea gimnaziului din Brad și înființarea unei școale de specialitate, spre pildă: o școală de agronomie, în care să poată învăța fiecare țaran, care a terminat școala poporală. Lucrarea înțelepțește a ogoarelor e temelie înaintării unui popor agricol. Dela bunăstarea acestuia atárnă binele obștesc, înaintarea locuitorilor în ale învățătorii și științei.

Orice școală afară de una de specialitate însămnă pentru Zarand un pas îndărăt, stricăciune chiar pentru cei, cari nu prin muncă serioasă vreau să ajungă la traiu cinstit, ci prin lenevire și altele...

S'a arătat și folosul de a se ridica o școală de montanistică. E firesc, ca într'un comitat cu munți plini de aur, argint, mercuriu, chiz, marmoră, nickel, cărbuni și a., ș. a. să se ridice și o școală, în care cei, pe cari Dumnezeu i-a așezat aici, să-și cunoască bunătățile solului lor și să le știe scoate și folosi pentru alor traiu, pentru a țării întărire.

Din vorbe sincere n'a rezultat înțelegere frățească asupra scopului!

Din ale maghiarilor fiecare român s'a convins, că ținta e să se înființeze în Brad o școală maghiară, pentru care ei jertfesc cu drag și dintr'al lor și dintr'al altora.

Reprezentanța cu mulțime de voturi a hotărât, că școala civilă de băieți nu o sprijinește cu nimic, căci ea nu va îmbunătăți soarta obștei zărăndane.

Pe când maghiarii se însuflețesc să-și întemeieze școale, prin a căror lumină vor alunga dela sine întunericul și sărăcia și își vor câștiga bunuri vremelnice, — iertat e

Trecuseră ei prin multe greutăți, dar le uitaseră, căci Lisandru se apropiă tot mai mult de scop. Cu toții erau preocupați de ziua cea mare de bucurie. O doriau cu toții, dar nime nu cugețea atât de mult la ea ca Lisandru. Va face o nuntă ca 'n povești. Va nunti cu ei întreg satul și toată împrejurimea. Toți nuntașii vor purta costume naționale, se va mișcă tot pământul de atâta sentiment. Li va împacă pe toți cei învrăjbiți din sat și va face o mare fundațiune pentru săteni, *cui numele mamei sale*.

Tot mai mari și mai puternice dimensiuni luă acest vis în sufletul lui Lisandru.

Dar într'o zi s'a prăbușit tot palatul grandios de iluzii — și n'au mai rămas nici puzderii din el. Și numai un pas l-ar mai fi despărțit pe Lisandru de ziua mult așteptată.

În loc să fi fost însă învrednicit, să-i procure o clipă de fericire, a trebuit s'o așeze pe mamă-sa în locul, de unde nu mai este reîntoarcere...

Își aduce aminte de momentul, când s'a despărțit mai pe urmă de ea. Vede înaintea ochilor întreagă scena.

S'a sculat în pat cu ochii plânși, cu privirea pierdută și inima sfâșiată. L-a îmbrățișat cu toată durerea mamei, care își simte sfârșitul, l-a sărutat în extrema-i sforțare și i-a spus:

— Dumnezeu cel bun și mare să-ți fie 'naju-

ca noi să rămânem nepăsători față de școalele noastre, cari ne susțin și dau viață?!

Să luăm aminte!

Să ne trezim din nepăsare!

De nu ne vom înălța și întări așezămintele noastre, puțin folos vom avea de comorile pământești. *Doamne ajută!*

Politică naționalistă.

»Nepszava« nrul 200 are un articol de fond sub titlul de mai sus. În cele următoare reproducem părțile esențiale din acest interesant articol:

Clasa dominantă a naționalităților din Ungaria până acuma a fost maghiară pretutindeni. A fost maghiar domnul pe pământ, maghiari toți funcționarii, medicii, advocații, jidovii. Proprietarii de pământ naționaliști s'au maghiarizat din interes de clasă, elementul inteligent de dragul slujbei. Cetățeni naționaliști până în timpurile cele mai noi n'au fost, nici chiar mici cetățeni. Tărâtimea și muncitorimea naționalistă oprimată, jefuită, neștiutoare de carte, fără drept de vot, ușor a putut fi ținută în frâu cu jandarmii.

Cu dezvoltarea economică încetul cu încetul s'a schimbat situația. Genti ruinați și copiii micilor cetățeni se îngrămădiau în oficii în număr tot mai mare. Concurența inteligenței naționaliste maghiarizate a devenit insuportabilă; a ajuns la modă diviza »maghiar de rasă«. Până când mai înainte primiau cu bucurie pe orice renegat, pe orice ovreu, ce se maghiariză, acum se nizuiesc să delătore pe nemaghiarii de rasă.

Inteligența naționalistă lipsită în felul acesta de pâine și a descoperit acuma propria națiune. Doctorul și avocatul slovac ori român, își bate pieptul, că el e slovac, român; să nu cheme dară nime doctor, ori avocat ungar. Se înființează ziare și institute de bani naționaliste. Naționalismul devine un mijloc al emulării în lupte pentru existență pe seama inteligenței naționaliste.

Afăta este sigur, că mișcarea naționalistă au început-o și o conduc până azi intelectualii și cetățenii. Este sigur, că le servește de mijloc în lupta împotriva concurenței maghiare. Ori, întocmai ca clasa dominantă maghiară, și ei își ascund interesul de clasă în ideea de naționalitate. Totuș politica naționalistă e cu mult mai favorabilă pentru interesele proletariatului, decât politica clasei dominante maghiare.

Pentru muncitorime este de cea mai mare im-

tor. Eu o să închid ochii... iar tu atunci... vei fi departe...

Lui i-se zbate inima cu putere, iar lacrimile îi curgeau vale. Și nu putea spune cuvânt.

Când mamă-sa a închis ochii pentru totdeauna, el eră departe de patul ei, dar și din depărtare a simțit durerea, cu care ea se despărția de viața pământeană și înainte de primirea telegrammei plânse, sfâșiat de desperare, ca din senin, timp de două ore.

Lisandru în continuu e preocupat de mamă-sa și mereu se întreabă, fără a-și putea răspunde:

De ce moartea a trebuit să fie răsplata unei atât de nemărginite iubiri?

Curier literar.

În toamna aceasta se va ținea congresul internațional al literaților. Inițiativa pentru acest congres a luat-o editorul american Stewart Appleton, în vederea unui schimb de păreri literare și artistice. Din aceste discuții americanii vor să-și facă o convingere, privitoare la datorile ce va trebui să le aibă un viitor departament pentru literatură și artă la Washington. Delegații presei și literați americani se vor întâlni la Paris cu tovarășii lor europeni; de aci vor porni la Roma, unde se va ținea o adunare generală, sub prezidența regelui. Se vor ținea ședințe și la Viena și Berlin. În urmă congresiștii vor vizita Atena,

portantă chestia instrucției. Statul de clasă maghiar forțează pe copiii naționalităților să învețe scrisul și cetitul ungurește, într'o limbă străină lor așadară, în speranța, că aceștia vor deveni astiei magnari. Acest lucru însă nu succede. În vreme ce învață zilnic în școală câteva ore ungurește, acasă vorbesc ziua întreagă limba maternă. În școală petrec câțiva ani ai copilăriei, în cercul națiunii lor însă vieța întreagă. Experiența zilnică ne dovedește, că copiii naționalităților în vârstă de douăzeci de ani au uitat cu totul ungurește.

Dar ceea ce e și mai mare năcaz, împreună cu știința ungurească uită și scrisul și cetitul, devin analfabeți. Iar analfabetismul e cea mai mare primejdie pentru muncitorime. Din acest punct de vedere noi (socialiștii) trebuie să sprijinim necondiționat tenacitatea naționalităților ca fiecare copil să învețe scrisul și cetitul în limba mamei sale.

Tot așa trebuie să apărăm punctul de vedere, ca fiecare om să se înțeleagă în limba sa cu autoritățile. Muncitorul, care nu știe ungurește e în continuu obiectul hărțuierilor, fără a i-se da posibilitatea de a se plânge. Autoritățile îl vatămă, îl batjocuresc; n'are cui se adresa pentru satisfacție. Nime nu vrea să-l înțeleagă. Dejosirea continuă îl face plecat, timid pe muncitorul naționalist. Nu-și cunoaște propria-i valoare, n'are conștiință de sine însuș.

Dar din punctul de vedere al promovării conștiinței de clasă este foarte de dorit, ca lupta națională să se termine cât mai de grabă cu eliberarea naționalităților. Căci până sunt lupte naționaliste, pe de-o parte burjoazia naționalistă, pe de alta clasa stăpânitoare maghiară are prilej să stea în fruntea părților beligerante. Și astfel populația țării se împarte în grupuri naționaliste, în loc de a se mări grupările de clasă. Proletarul slovac vede mai întâiu pe slovacul în fabricantul slovac, numai după aceea pe jefuitorul. Lupta națională întuneacă cu chipul acesta lupta de clasă. De aceea interesul partidului democrat este de a se termina cât mai de grabă lupta naționalistă. Lupta naționalistă însă nu se poate termina, decât numai satisfăcându-se partea îndreptățită a postulatelor naționalităților.

Ungaria »maghiară« este un vis, ce nu se poate realiza. Nicătri pe lume nu s'a putut despoia de naționalitatea sa nici un popor, care locuiește în masă compactă. În Germania 58 milioane de germani, cu preponderanța lor numerică și economică nu sunt capabili să germanizeze cele 3 milioane de poloni. Nemții din Austria au abzis de mult de germanizarea Austriei. Cum am putea deci spera noi, ca naționalitățile să se maghiarizeze, câtă vreme în Ungaria proprie (afară de Croația), conform datelor statistice maghiare 51.4

Turcia și Egiptul și se vor înapoia la Londra, unde are loc închiderea solemnă a congresului.

În Cristiania s'a început o serie de reprezentațiuni numai cu dramele lui Ibsen. Date de cei mai buni interpreți ibseniani, atrag la Cristiania pe toți străinii aflători în vilegiatură prin nordul Europei. Și e vorba să se repete în fiecare vară, imitându-se astfel jocurile vagneriane din Bayreuth.

Björnson Björnsterne și-a sărbătorit zilele trecute jubileul activității sale literare de 50 ani.

A fost o mare sărbătoare națională, la care au luat parte suveranii țării, scriitorii și toată presa. La teatru s'au jucat piese de-ale sărbătoritului.

Din Milano se anunță ziarelor franceze că d'Annunzio lucrează la două piese, în câte trei acte »Amaranta« și »Doamna cea grozavă«, amândouă în proză și cu subiecte moderne. O altă piesă »Corabia«, în care se face apologia Italiei ca forță războinică în Marea-Adriatică, e terminată. Deasemenea e sfârșit un roman cu titlul »Poate da, poate nu«. Iar ca lista să fie completă, autorul cel foarte puțin iubitor de reclamă vestește că în curând va scrie și o tragedie în versuri despre »Tristan și Isolda«.

Noua piesă a lui Rostand Le Chanteclair, despre care s'a scris așa de mult, a trecut în sfârșit prin prelucrarea din urmă și va fi reprezentată în iarna viitoare. Coquelin Ainé va ținea rolul principal. (*»Vieța Literară«*).

procente maghiare stau în față cu 48.6 procente nemaghiare. Lupta naționalităților se poate termina numai cu satisfacerea pretensiunilor culturale ale lor; *interesul partidului nostru este, ca să se termine cât mai repede.*

Succesul politicii naționaliste îl asigură pe deplin numărul mare al nemaghiarilor. La forțele, cari au deșteptat la viață naționalitățile maghiare și mai înainte pe cele austriace — intelectualii și cetățenii — cât de curând se va alătura o nouă forță: mica trupă a proletariilor naționaliste conștienți, care în cursul agitației va vedea destul de clar, că deși partidele naționaliste de azi sunt partide civile, totuș organizarea cu rezultatul a muncitorime naționaliste este posibilă numai după îndeplinirea pretensiunilor culturale ale naționalităților.

Din întreg articolul reese sprijinul, pe care îl permite partidul socialdemocrat satisfacerii postulatelor noastre naționaliste, pe cari le pretind legile culturii popoarelor. Este suficient să refinem atâta din articol, fără a mai discuta amănuntele.

Alegerea dela Beiuș.

— Dela trimisul nostru special. —

Vașcău, 25 August.

Am sosit în cercul atât de celebru acum al Beiușului la 2 ore d. a. Din Lazuri, satul autorului »Doinei lui Lucaciu« George Bocu am trecut peste munți în satul întâi din cerc, în Crișciori. În sat liniște. Deodată ne apar vr'o 15 jandarmi. Ei ne opresc și cer să ne legitimăm. Le-am arătat legitimația »Tribunei« și ne-au lăsat să plecăm. Am observat îndată teroarea sub care stă satul. Oamenii nu cutează să iasă în uliți. Două-trei nu au voie să se întâlnească. În chipul acesta ei se retrag prin case, iar pe uliți e stăpân jandarmul, corțeșii cu pene albe ai lui Kardos, și... ungurii din Târcaia. Aceasta este impresia generală care bate la ochi. Din Crișciori am trecut în Cărpinet. Aceeaș iconă. Am trecut prin aceeași retortă a jandarmilor. Când am ieșit din sat la marginea satului observăm vr'o 10—15 țărani. De pe drumul țării vine încărcată o trăsură cu corțeși de-ai lui Kardos. Vr'o 8—10 ovrei. Câțiva pași dela țărani, într'o distanță onorabilă, o droaie de jandarmi. Situația era clară. Bieții aceștia oameni erau adunați de jandarmi ca să primească pe oamenii lui Kardos. Întâmplarea a făcut să ajungem cu trăsura noastră, la grupa de țărani în momentul când a sosit trăsura ovreilor.

— Trăiască Lucaciu! — strigarăm din trăsura.

— Trăiască! răspuseră surprinși țărani, în vreme ce ovreii aclamară pe Kardos cum opariți. Noi am mânăat apoi mai departe lăsând în urmă pe ovreii traficând cu țărani.

La 7 am ajuns în Vașcău, acest mic centru în cari s'au petrecut cele mai interesante episoade ale acestei celebre campanii electorale. Am aflat aici pe deputatul Ioan Suciu, neobositul luptător care a organizat lupta și pe Aurei Novac. Ceva mai târziu au sosit de pe satele dimprejur pe unde au fost trimiși dr. Ioan Papp și dr. Voștinaru. În urmă ne, de peste munți a mai sosit dr. Teodor Papp și Parteniu Draghiciu. Toți ne-am adunat la masa ospitală a vrednicului învățător Vasile Sala, acest suflet al Vașcăului și ținutului său. Aci mai era și Nicolae Bogdan, directorul băncii »Șoimul«, cel care s'a făcut renumit prin palma ce a tras unui ovreu obraznic cu ocazia programului lui Kardos. Adăogăm la raportul nostru de Sâmbătă asupra acestor întâmplări încă următoarele amănunte cuieșe la fața locului:

Kardos la Vașcău.

În 20 l. c. Kardos a venit la Vașcău pentru a-și rosti discursul de program.

Vașcăul este centrul unui cerc administrativ și el punea mult preț pe cucerirea lui. Era însoțit de câțiva țărăcâieni și pentru a-și forma o suită impozantă, țărăcâienii năimiseră mai mulți români cu câte un fiorin pe zi, cari să-l însoțească și să alcătuiască pe publicul însuflețit la discursurile lui.

Kardos începu să vorbească ungurește. Vă chipuiți ce figură caraghioasă făceau sforțările unui director de bancă din Budapesta scos din

praful biroului ca să vorbească — cui? țăranelui român din Bihor. Dar românii plătiți să strige să însuflețeau de loc.

— Strigă mă, să trăiască! — le zise un târcăian.

— Am strigat odată, pentru o băncuță (fiorin) nu strig mai mult! — îi răspunseră.

În suita lui Kardos se găsea și jandarmul Szántó (Silbermann) Izidor, fost finanț în Vașcău și pe urmă directoral unei bănci care a falimentat. Dl Nic. Bogdan directoral băncii »Șoimul« din Vașcău într-o clipă de indignare pentru obraznicia lui îl palmuise. Atunci Barta care-l însoțea pe Kardos, strigă ca scos din fire:

— Închideți-l, puneți-l în fiară, legați-l! Are un cuțit și vrea să ne omoare!

Subprefecții Rednic și Ercsey însă nu se supuseră voinței jidănașului încrezut. Bogdan este un cetățean onorabil din localitate și chiar dacă ar comite un delict mai grav nu ar putea fi arestat, căci averea lui prezintă destulă garanție.

Un târcăian vrând să lovească pe un român cu o peatră, nimeni pe un jidan în cap. Primarul comunei Colești strigă »Trăiască Lucaciu!« Atunci în fața jandarmilor un torcăian îl lovi cu o peatră spărgându-i capul fără ca jandarmii să se miște.

Suita lui Kardos.

În suita lui Kardos ce mai afla și unul anume Ioan Medgyessy, român și agent al filialei din Arad al băncii »Transilvania«.

El a vorbit românește pentru Kardos. Cu gesturi teatrale, punând mâna pe steagul 48-ist, el zise românilor că »acesta i steagul lor«!

Suita lui Kardos se compune dintr'un bizar amestec de târcăieni, câțiva români plătiți cu ziua, din jidani și alte lăpădături, între ei se află și Barta. Fostul deputat al Beiușului este nu se poate mai urgisit în cerc, căci a înșelat poporul, după obicei 48-ist cu făgăduieli mincinoase. Prezența lui, în loc să însuflețască poporul a făcut cea mai rea impresie; poate nimeni nu a făcut reclamă mai rea lui Kardos decât Barta.

Tot cu el mai umblă și »jucutețul«, executorul (portărelui) Vașcăului. Aceasta a fost altă greșeală din partea lui Kardos.

— Uite-l că umblă să prindă puii cu uilu! ziceau țărani noștri, la cari firește portărelui nu prea e popular.

Primirea ce s'a făcut lui Kardos a fost pretutindeni proastă. Târcăienii nu mai îndrăzneau să iasă din case, căci românii voiau să-i bătă. Mai de mult ei corteșeau ademiniind pe români cu vorbe dulci și numindu-i furtați. Dar acum vorbele lor nu mai prind.

— Ați zis la alegerea lui Barta că ați cumpărat piei de măgari cu 3 fiorini pielea. Acuma nu mai vindem piei de măgar.

În două sate târcăienii au fost bătuti și hui-duiți de români. A apus steaua Târcăii, vestitul sat care până acuma stăpânise un întreg cerc românesc. Prestigiul ei a căzut fără de veste și nu se va mai ridica niciodată. Căci așa-i virtutea ungurului, ca o minciună mare și obraznică. Ea este adevărată și bună până nu se găsește unul care să o dezmință, iar odată omorâtă, ea nu mai învie.

Din turneul lui Lucaciu.

Turneul lui Lucaciu a fost un drum de sărbătoare. Bărbați, femei și copii îl însoțeau din sat, în sat, căci nu se mai săturau să-l asculte. Cuvintele lui Lucaciu, uriașă-i forță oratorică, cucerău și subjugău pe țărani noștri și după un discurs de al său, nu mai era român care să nu fi intrat în foc pentru el. Nici ungunii nu puteau rezista acestei puteri care-i prindea ca o vrajă. În Târcaia chiar, oamenii îi spuneau:

— Dacă Sfinția voastră ați fi kossuthist, toți am votă pentru D-voastră.

La Bărești, Duminecă, Lucaciu a fost primit de d-soarele Iuliana Coroi și Persida Todan în costum național și cu un buchet. Jandarmii le somară să îndepărteze tricolorul de pe buchet și de pe costum, dar ele nu se supuseră.

Organizarea noastră.

Poate la nici o alegere, noi nu am fost atât de organizați ca aici. Premitem că preoțimea și învățătorii noștri din cercul Beiușului s'au purtat în general bine, făcându-și datoria. Între corteșii unguni și jidani am văzut însă pe vrednicul lor tovarăș pe preotul trădător Eugen Ardelean din Omul acesta

și-a pângărit haina preoțească cu atât mai mult că a lucrat nu împotriva unui român numai, dar mai ales împotriva celui mai mare preot român Vasile Lucaciu.

Organizatorul de căpetenie, sufletul campaniei electorale a fost fără îndoială deputatul dr. Ioan Suciu. El a făcut opintiri și încordări supraomenești și meritul acesta trebuie să i-se recunoască. Dar în afară de dânsul, alți șapte deputați români s'au supus muncii grele a campaniei electorale, împărțindu-și munca în modul următor după ținuturi:

Ioan Suciu: Vașcău-centru. V. Goldiș: Călugări-Soinodol. Aurel Novac: Briheni-Suști. Vasile Damian: Crișciori. Aurel Viad: Chebeșd, Meziad (un punct foarte primejdut). Ștefan C. Pop: Lunca și jur. Teodor Mihăli: cercul Beiușului. C. Brediceanu: Beiuș-centru.

— Știri telefonice dela Beiuș. —

La Beiuș nici nu se formase dimineața biroul de alegere, și telefonul redacției noastre sună într'una: ni-se cereau din toate părțile informațiuni despre cele ce se petrec în Beiuș.

Primul raport telefonic l-am avut — și l-am dat și noi la orele 9¼.

Iată ce ni-se raportă:

Sosirea alegătorilor.

În urma excelentei organizații, alegătorii români au putut veni în oraș în cea mai desăvârșită regulă. Sună drumurile de țeară de doina lui Lucaciu și șirele de alegători cu creangă verde la pălărie se văd ca un șireag de armată ce vine la învingere.

Învingerea sigură.

După evaluarea făcută, avem deja sosiți în tabăra noastră aproape 2000 alegători și după avisul primit, mai sunt să sosească.

Târcăienii mizerabili.

Târcăienii mizerabili au ținut și de astădată să se illustreze: ei au atacat dimineața pe românii din Cociuba cari veneau doinind cu ramuri verzi în pălărie. Dacă nu interveneau la vreme jandarmii, se făcea o înfricoșată vărsare de sânge. Românii sunt adică deciși să nu mai rabde teroarea acestor mizerabili, iar târcăienii crezând că lor totul le este permis, sunt d'o fenomenală îndrăzneală. Ungurilor din Târcaia li-s'au dat de alifel liberă trecere prin toate părțile și ei umblă prin tabăra noastră căutând să provoace scandal.

Formarea biroului.

Biurul s'a format conform legii; puțin după orele 9 a și început votarea.

Primele încăierări.

Primele încăierări au avut loc îndată după ce s'a făcut ziua: ungunii au atacat o grupă de români în fruntea căreia mergeau teologul Terentie Popa și un frate al său; amândoi însă în loc să fie apărați de jandarmi, au fost ferecați în lanțuri și aduși în toamnița de aici.

Se face intervenție din partea conducătorilor noștri să fie eliberați pe garanție.

Apucături ignobile.

Prevăzând că vor fi înfrânți, kossuthiștii au recurs la o apucătură ignobilă: au găsit pe un anume Vasile Lucaciu, țaran, și l-au candidat pentru ca astfel să împartă voturile românilor, compătând că vor încurcă pe alegători.

Văzând mișelia asta, românii au recurs și ei la astfel de apucături: au candidat pe un ungun cu numele Kardos Arpad.

La orele 12 iată care eră situația:

Dr. V. Lucaciu 362
Dr. Kardos 93

La orele 2 iată situația:

Dr. V. Lucaciu 509
Dr. Kardos 198

Ziaristi bătuti!

La orele 12 am primit următoarea telegramă: *Ghiță Pop*, redactor la »Tribuna«, și alți

două, au fost atacați de mai mulți unguni târcăieni cari cu asistență jandarmerească i-au snopit în bătăi, în cât erau să-i omoare.

Biurul partidului național a făcut arătare la președintele alegerii, arătând cum târcăienii sunt protejați de jandarmi și puși anume să provoace scandale și bătăi.

Aradani! luați la țintă.

Ni-se comunică știrea, că administrația maghiară e furioasă îndeosebi pe aradani, de unde Bihorului i-au mers în ajutor foarte mulți români. De aceea s'a și dat ordinul ca românii aradani să fie privegheați și să se caute pretext ca ei să fie deținuți. Așa s'a întâmplat că dr. Marșeu a fost deținut și redactorul nostru G. Pop bătut crunt.

Astfel au fost deținuți amândoi redactorii »Tribunei«.

(Iată de ce și știrile ne vin cu greutate).

Merge încet!

La orele 3 am primit prin telefon următoarele: Votarea merge foarte încet și desigur se va prelungi până în noapte târziu. Deși sunt temeri că se vor face blăstămății, totuși atitudinea țaranelor români este atât de bărbătească și numărul așa de imosant, încât alegerea lui dr. V. Lucaciu o considerăm ca sigură.

La orele 5 am vorbit cu însuși președintele clubului parlamentar român, dr. T. Mihali, care ne-a comunicat următoarele:

»Stăm perfect de bine. Se votează în cea mai mare ordine. Între români este o însuflețire ne nedescris. Raportul voturilor este următorul:

Dr. V. Lucaciu 900 voturi
Dr. Kardos 207 voturi

Noi am numărat însă pe alegătorii cari n'au votat încă: sunt peste o mie, așa că învingerea este sigură«.

La orele 6 am vorbit, în cancelaria drului Ciordaș, cu dl dr. V. Lucaciu, care ne-a telefonat următoarele:

»În acest moment voturile stau astfel:

Dr. V. Lucaciu 1212 voturi
Dr. Kardos 251

»Biroul face extraordinare eforturi pentru a ridica numărul voturilor kossuthiste și a scădea pe ale noastre. Îndeosebi unul dintre președenți, Döri, arată un mare zel. Președintele Wallner Ödön este respectuos față de legi. Ordinea se menține. Reservă avem încă aproape o mie, tabăra kossuthistă este absolut redusă. Extraordinare mișelii ar trebui să se facă pentru ca să nu învingem.

La orele 7 am primit următoarea înștiințare telefonică:

»S'a numărat exact rezerva română: sunt peste 900 voturi, iar în tabăra lui dr. Kardos, chiar după mărturisirile corteșilor kossuthiști nu-s mai mulți de 400 votanți. Votarea se urmează în ordine.

Redactorii »Tribunei«, Sever Bocu și Gh. Pop, sunt liberi.

La 7 și jum. am primit următoarele:

Dr. Vasile Lucaciu 1350 voturi
Dr. Kardos 350 »

În tabăra românilor mai sunt 700 voturi, în a kossuthiștilor nu-s mai mult decât 200—300.

Președintele Döri, dela comisia II, trăgănește în chip vădit alegerea, ca să se amâne până dimineața. Ungurii cari au votat, continuă a sta în oraș. *Sunt temeri că peste noapte să nu să producă bătăi și incendieri.*

Ei s'au postat la diferite ieșiri din oraș, să atace cu petri pe românii cari ar voi să meargă pacinici spre casă.

Agenții kossuthiști s'au dus și pe sate, sperând să mai adune, de prin satele vecine, câteva voturi românești. Sforțări zadarnice.

Redactorul O. Ghibu (dela »Lupta«) d'asemeni a fost bătut. Președintele Döri a ordonat, ca dr. D. Lascu să fie scos între baionete din sala de votare.

Când încheiem ziarul, noaptea târziu, știrile telefonice ne anunță că în tabăra română însuflețirea e mare și voturile lui dr. V. Lucaciu se sporesc continuu.

Din străinătate.

Linște în Macedonia. Un raport trimis patriarhului ecumenic de mitropolia greacă din Natoria, constată că energia desfășurare a trupelor contra bandelor a avut ca rezultat restabilirea liniștii în toată Macedonia.

Se bănuie că în câteva locuri autoritățile au fost indulgente cu bandele grecești, dar, acum, față de extrema rigoare cu care forța armată lucrează, fără nici o cruțare, față de toate elementele de dezordine, această bănuială e recunoscută ca nejustificată.

Poarta a repetat trupelor ordinul ca să curețe complet Macedonia de elementele sedițioase.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 26 August n. 1907.

Aviz seminaristilor din Arad. Precum suntem din loc competent informați, programul începerii anului școlar la institutul ped-teol. din Arad s'a schimbat și anume astfel ca: *Vineri în 24 August (6 Septembrie) se vor ținea examenele repețitoare; iar Sâmbătă în 25 August (7 Septembrie) înscrierile.*

D'ale armatei. Cu prilejul aniversării zilei nașterii M. Sale s'au înaintat în armata comună următorii domni și adevărați dintre 980 locotenenți și cadeți următorii români:

Din academiile militare la gradul de locotenent: Aurel Humița la regmt. de inf. nr. 43, Zeno cavaler de Pușcariu, la regmt. de husari nr. 2 și Tiberius Gliga la regmt. de husari nr. 15; din școlile de cadeți la gradul de locuitor de oficer: Ion Aron la regmt. de inf. nr. 51, Andr. Demian la regmt. de inf. nr. 37, Romulus Reou la regmt. de inf. nr. 31, Emilian Lazarioiu la regmt. de inf. nr. 5, Vasile Alexi la regmt. de inf. nr. 51, Paul Seracin la regmt. de inf. nr. 37, Octavian Loichița la regmt. de inf. nr. 61 și Teofil Muntean la despărțământul de sanitate nr. 22.

— **O bună numire.** Din București primim o scrisoare în care ni-se arată că în cercurile naționaliste a făcut o excelentă impresie numirea de prefect la Argeș a românului de origine ardeleană Nicolae Brânzeu.

Și la noi, numirea aceasta a fost primită cu bucurie.

— **Aviz.** Din pricina manevrelor, examenele corectorice și înscrierile la gimnazul și școala civilă gr. cat. de fete din Beiuș se vor începe în 19 Septembrie. *Direcțiunea.*

— **Un fapt de laudat.** Aflăm cu plăcere, că antistia comunală din Pecica-rom. a luat o hotărâre înainte de asta cu două săptămâni, ca în Dumineci și sărbători să fie închise cârciumele. — Hotărârea s'a pri-

mit aproape *unanim.* Ar fi bine ca astfel de hotărâri să se aducă în fiecare comună românească în interesul poporului nostru.

— **Adunări populare socialiste.** Ieri, Duminecă a fost o adunare populară social-democrată în Pecica-română cu programul: votul universal secret și starea economică a poporului muncitor din țara noastră. La adunare a vorbit Sava Ș. Damian, între altele și asupra luptei ce vor duce o naționalistii în dietă pentru a se pune reforma în discuție și stăpânii țării cum se feresc de această lege. A primit apoi adunarea o moțiune în care cere cu insistență atât partidului social-democrat cât și deputaților naționaliști ca să lupte cu toate mijloacele ce le au la dispoziție pentru a dobândi votul universal cât mai iute, în caz de nevoie poporul de față spune că va declara și grevă.

Tot ieri după amiază la 5 și jum. s'a ținut și în Arad o adunare importantă pentru votul universal, în care tot ca în rândul trecut s'a declarat unanim că se va face grevă generală, dacă guvernul nu va face adevăratul vot universal secret, fără nici o restricție.

— **Oaspeți iubiți.** Primim următoarele: Țin să vă comunic, că la 9/22 l. c. comuna noastră a avut rari oaspeți din România. Iancu Izvoran, mare proprietar și deputat în camera română, Alexandru Tartasescu, mare proprietar și căpitan de cavalerie din regimentul al doilea de roșiori, ambii cu doamnele; au sosit cu automobilul la părintele Iancu Ștefănuț. Ei au venit pe la Orșova, au stat la băile Herculan, au continuat drumul pe la Caransebeș, Lugoj, Timișoara, Arad și la 12 ore au sosit în comuna noastră, unde cu caldă ospitalitate au fost primiți la părintele nostru. Mult i-a interesat soarta poporului nostru, instituțiile noastre culturale, starea economică, referințele politice, cari toate privesc din apropiere lasă urme mai vii, în inimile fraților, dincolo de Carpați.

Discuții interesante au avut loc, atât înaintea cât și în decursul mesei și s'a observat cultura superioară și manierele distinse proprii, societății înalte din România.

După masă, doamnele au cântat la pian. Trebuie să accentuez, că plăcut am fost surprinși, când doamna părintelui nostru le-a cântat la pian doine de-ale noastre și ardeleni neuzite de dincolo, au răsplătit-o cu multă recunoștință pentru armonizarea artei și a frumosului, cu diligența în economia caznică.

Peste tot a făcut bună impresie, cultura intelectuală și socială a clerului de aici, nu altcum organizația școlilor noastre confesionale. Au laudat mult inteligența țăranilor noștri cu cari au stat de vorbă și nestrămutată le-a rămas credința, că neamul nostru numai înainte poate să meargă.

După odihnă de 4 ore, se lua rămas bun, cu promisiunea, că la anul viitor, când iarăși vor face călătorie cu automobilul, dela București la Paris, vor cerceta din nou, casa părintelui Iancu Ștefănuț. Dorințe bune din partea noastră fraților liberi și automobilul a zburat ca vântul. Mândruloc, 10/23 l. c. 1907.

— **Demonstrații antimaghiare la miliție.** Vineri au sosit în Fiume din Karlstadt 3 batalioane de infanterie, cari au fost imbarcate pentru Carlpago, unde au loc marile manevre. La urcarea pe vapor muzica honvezimei din Zagrab a intonat pe țerm imnul croat și alte cântece croașesti. Cei de pe vapoare au primit cu aולauze cântecele muziceii, și au arborat pe vapoare steagul croat.

— **Incă una la răvaș.** Tribunalul din Arad a respins cererea institutului de credit și economii »Murășanul« din Maria Radna, pentru ridicarea capitalului dela 80.000 cor. 160.000 cor. pentru motivul, că convocările trimise acționarilor, pentru a lua parte la adunare au fost tipărite *numai în limba română.* Totodată direcțiunea institutului a fost îndrumată ca de acum înainte convocările să le facă numai în limba oficială a

statului. Direcțiunea institutului a insinuat recurs.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebal: Cu inima zdrobită de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietinelor și cunoșcutilor, că preaiubitul nostru soț, tată, fiu, frate și ginere *Zaharie Moga*, măiestru franzelar, în cea mai viguroasă vârstă a bărbăției, implinind abia 38 ani din viață și 11 de fericită căsătorie, succumbând sub povoaara muncii pentru binele familiei sale, după îndelungate și grele suferințe, fiind provăzut cu sf. taine ale cuminecătorei, a încetat din viață astăzi, Vineri, în 10 (23) Aug. c., lăsându-ne pe toți în cea mai adâncă jale. Rămășițele pământești ale scumpului nostru răposat s'au ridicat din casa proprie (str. Quer nr. 23) și s'au așezat spre odihnă veșnică în 12 (25) August a. c. la ora 2 după am. în cimiterul bisericii gr.-or. din Sibiu suburbial inferior. Sibiu, 13 (26) August 1907. Pe defunctul îl depălung: Ana Moga n. Istrate, ca soție. Cornelia, Otília, Letiția, ca fiice. Văd. Ana Moga n. Tincu ca mamă, și număroase rudeni.

Odihnească în pace!

Hora dela Beiuș.

Cerul varsă zori și rouă,
Frați români la luptă nouă
La Beiuș, vechiul Bihor
Să mergem români cu dor!

Să ne vază sfântul soare
Tot cu steaguri tricolore;
Să ne vază mândra lună
Că luptăm cu voie bună.

De prin munți, de prin câmpii
Veniți dar, ai nației fii
La Beiușul mult cercat,
Unde i Lucaciu candidat.

Dr. Lucaciu cel faimos,
Român verde și frumos,
Deputat ales ne fie,
Că-i a neamului mândrie!

Și-i prelat cu crucea 'n sân,
Fala neamului român!
Și ca Lucaciu din Șisești
Altu 'n țară nu găsești.

Sus români toți din Bihor
Să-l scoatem biruitor,
Dr. Lucaciu să trăiască,
Steagul lui să biruiască!

Petru Irhaș.

Concert, petreceri.

Inteligența română din Murăș Uioara și jur învită la petrecerea de vară, ce o va aranja în 28 August st. n. (cu ocaziunea procesiunii la mânăstirea dela Ciunga în ziua de sf. Maria-mare) în sala cea mare a hotelului erarial din Murăș-Uioara. Inceputul la 7 1/2 ore seara. Venitul curat este destinat în favorul bisericii arse din Uioara-superioară.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 19 Aug. 1907

INCHEEREA la 11 ORE :

Grâu pe Oct. 1907 (50 kg.)	11.40—11.41
Secară pe Oct. 1907	9.48—9.49
Ovăs pe Mai	8.07—8.08
Cucuruz pe Iulie 1907	6.68—6.69

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb. 1907	11.42—11.43
Secară pe Oct. 1907	9.49—9.50
Ovăs pe Mai	8.06—8.07
Cucuruz pe Iulie 1907	6.68—6.69

Poșta Redacției.

Dlui N. C. în Praga. Dl H. P. se află în Bázna furdő, per Medgyes.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Loc deschis.

Mai fac și matrață de sârmă de oțel. Corespondență în limba maghiară, engleză, franceză și germană.

In Arad, str. Boros Béni 6
s'a deschis

magazinul

produselor de zidărie ale întreprinzătorilor zidari din Arad.

In magazin se află totdeauna pe lângă prețurile moderate: var, ciment, țigle, hărție de cărțan și alte materii de zidit.

Cancelaria de planuri și întreprindere.

AVIZ!

La 1 Septembrie se încheie subscrierea de acții din emisiune a atreia a institutului nostru.

Satul-nou, August 1907.

„SENTINELA“
institut de economii și credit
ca societate pe acții.

Fabrica de metale a lui Dénes Béla

Oradea-mare (Nagyvárad)

Fabrica: Kossuth Lajos u. 2. — Depozitul fabricii: Nagyvárad, Bémer-tér.
În Budapesta Király u. 13.

Cadouri de nuntă și de ocazie se se află exclusiv numai în depozitul de fabrică din Bémer-tér.

De închiriat

se află un atelier pentru pregătirea de haine bărbătești în comuna Tinca (Tenke, comit. Bihor) cel mai frumos loc, cu judecatorie cercuală, cu o împrejurime mare. Taxa de închiriere 280 floreni, pe un an. Pentru informațiuni a se adresa la

Schwimmer Ignác,
Nagyszalonta.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

Chendi: „Zece ani de mișcare lit.“	Cor. 1—
Slavici: „Vatra părăsită“	1-50
Dr. Szabó: „Drepturile și datorințele“	5-20
N. Iorga: „Călătorii în Rusia“	—40
Ardeleanu: „Buchetul meu“	1—
dtto „Lupta pentru drept“	2—
dtto „Judecătorii cu jurații“	—80
Almanahul „Petru Maior“	Cor. 4—
Manegutu: „Reunirea Românilor“	4—
Popescu: „Petru Cazacul“	1-60
Păcățianu: „Principiile politice“	2—
dtto „Libertatea“	2—
Chendi: „Ioan Botezătorul“	1—
Pușcariu: „Juvenilia“	1-60
Cunțan: „Poezii“	1—
„Monografia Brașovului“	4—
Zianu: „Potpourri“	1—
„Musa someșană“	Cor.—30
Lăpădat: „Conferințe“	—20
„Școlarul Declamator“	—50
„Biblioteca Noastră“ nr. 3—4, 5, 7, 8—9, 10, 11—12, 13, 14, 15—17 nrul	—28
Bibl. „Bunul Econom“ Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 nrul	—30

La fiecare carte să se adauge 10 fil. porto.

„La Roma“ de Russu Șirianu	Cor. 2.— plus 10 fil. porte
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.— 5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0-40 5 „
„Școlarul declamator“	0-50 5 „
„Stropi de roasă“	1.— 10 „
„Aur“ Const. Hodoș	1.50 10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	0.80 3 „
„Amicul Poporul“ T. Vneulescu	1— 10 „

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de cimitir.

Pietre de mormânt de fabricație proprie din marmoră, granit, syenit, labrador etc. Asortiment mare. Ferencz Jozsef-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

Slănină maghiară de prima calitate afumată, sărată, grosă și albă ca zăpada. Se manipulează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme. E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treerat, oleiu și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri și pânze foarte bune.

Oleiu de trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoierea terenului de toamnă.

Materie de zidire.

Sare, sare de vite în presă și formă de praț.

Teate acestea sunt spre cumpărare la

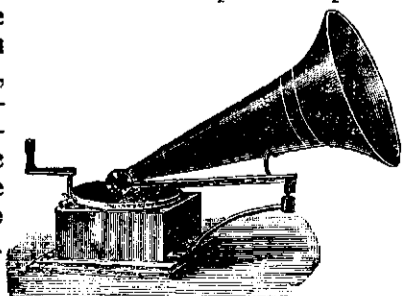
Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus Gramophon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duple mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebuintate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin isvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.

Tóth József,
comerciant de gramophone
Szeged, str. Könyök nr. 3.

Correspondență în orice limbă.
Nouii plăci românești!

Putin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramophon.

S'a deschis

O prăvălie nouă

Mărfuri nouă

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că reîntorcându-mă din călătoria mea de cumpărare

mi-am deschis

în strada Forray
(casa Lukács)

prăvălia mea
provăzută cu cele mai noi și mai moderne mărfuri.

Rugând părtinirea onor. public

sunt cu stimă

Jankovics György

ARAD

strada Forray nr. 2
(casa Lukács).

Cine are năsip sau petriș se schimbă
in „Bae de aur“

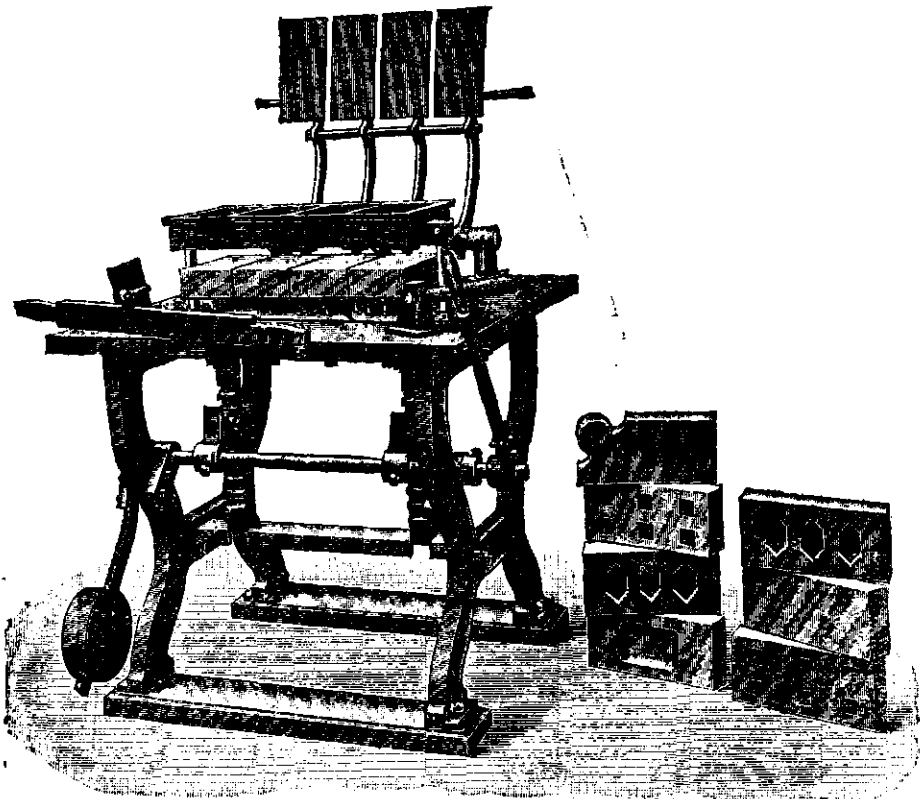
dacă se ocupă cu prepararea petrilor in
mod artificial.

Se pot prepara cu mici cheltuieli:

Cărămizi de pãrete din cement prepararea à 1000 de bucãți . . 18 C.
Tigle de cement pentru acoperiș prepararea à 1000 bucãți. . . 40 C.
Plãci de cement prepararea à 1000 bucãți. 50 C.
Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântãni ș.
Mașinãriile necesare pentru fabricarea celor de sus le lifereazã
ERNST TIETZE fabricã de mașinãrii liferite medailate in mai multe
rãnduri și turnãtorie de fer GUBEN N. L. Germania.

Reprezentat de cãtrã:

BÜSCHITZ MOR in KOMÁROM.

CATALOG ILLUSTRAT ȘI PROIECT DE BUGET gratuit
rimite reprezentantul fabricii Bűschitz Mór, Komárom,
cãtrã care trebuie adresate și scrisorile.

NEMECSEK VINCZE Szeged Valéria-
tér (pala-
tul dr.
Gold-
schmidt)

Au **biciclete** cele mai bine
sosit fabricate.

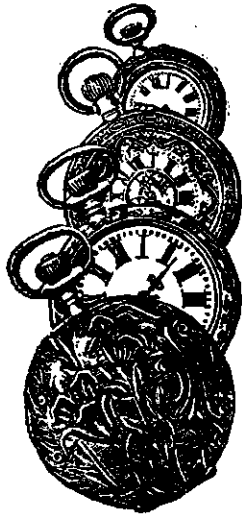
Mã rog a-mi visita depositul, este
isvorul cel mai bun de cumpãrat in
pãrțile constitutive și **gumi**, email lu-
ciu și nielaturã cu preț moderat. **ma-
șini de cusut SNER** și mașini pentru mãiestri. In
atelierul meu mechanic fac tot felul de articli de bransa
aceasta și anume: **puști**, mașini grãitoare, mașini de
brodat, ustensiliile artistice pentru ingineri și medici, lucruri
de arthopedie și de tehnica electricã, telegrafuri de casã
și orice fel de transformãri.

== Se pot cere și solviri in rate. ==

Kovács L. Nandor

atelier de clasornice, juvaericele și reparaturi mecanice.

SZEGED, Sándor-utca 3.

Efecuește tot felul de lucrãri in bransa
aceasta, ca: clasornice de pãrete cu mu-
zicã și clasornice de buzunar etc. Am in
depozit cele mai fine fabricate de Svițera
reparazã și pregãtește cele mai excelente
compoziții mecanice și juvaericele, cu pre-
țul redus și pe lângã garanție de 5 ani.

Efectuesc mai departe aurituri și argin-
tãrii dupã cele mai nouã sisteme galvani-
ce și electrice.

Fritz Berger
LUGOS

Lifereazã

parchete de toate soiurile
de
stejar și fag

și tot felul

de articole de lemnãrie

precum

și lemne pentru ars
de diferite soiuri.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabricã de ceasuri de turn și turnãtorie de clopote

A LUI
G. P. PANTELIC in SEMLIN
(ZIMONY)

FIRMA FONDATã IN 1854.

FIRMA FONDATã IN 1854

Face ceasuri de turn dupã felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulã liberã, cu sirmã. — — — — —

Toarnã clopote noi, face smalturi și șcãtoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face
adnexe de clopot de fier.

Garanteazã execuție precisã.

Bisericeilor și comunelor sãrace li sã dã in rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universalã din Paris din 1900, cu scop de studiu.

